

Replică la declarația de presă a Președinției vizavi de "Proiectul de Ordonanță de Guvern privind activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare"

Vizavi de comunicatul de presă postat pe pagina de web a Președinției României, executivul Ministerului Cercetării și Inovării (MCI) a luat act cu surprindere de "avertismentul" public, lansat de către președintele României, Klaus Iohannis. Să încercăm să facem lumină în instituția prezidențială, sau cum ar spune latinul "Fiat lux!".

Activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare este reglementată în prezent de OG nr. 57/2002, aprobată, cu modificări și completări prin Legea 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

În cei 16 ani de la promovarea actului normativ, respectiv anul 2002, actul de bază al cercetării, respectiv OG nr.57/2002 a suferit o serie de modificări și completări, în funcție de necesitățile identificate pe parcursul anilor în această activitate, **respectiv 25 de modificări**, după cum urmează:

Acte modificatoare

- #M1: Legea nr. 324/2003
- #M2: Ordonanța Guvernului nr. 86/2003
- #M3: Ordonanța Guvernului nr. 38/2004
- #M4: Legea nr. 230/2004
- #M5: Ordonanța Guvernului nr. 94/2004
- #M6: Ordonanța Guvernului nr. 41/2005
- #M7: Legea nr. 381/2005
- #M8: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2006
- #M9: Ordonanța Guvernului nr. 58/2006
- #M10: Legea nr. 499/2006
- #M11: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2009
- #M12: Legea nr. 305/2009
- #M13: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2009
- #M14: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2010
- #M15: Ordonanța Guvernului nr. 6/2011
- #M16: Legea nr. 72/2011
- #M17: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/2011
- #M18: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2012
- #M19: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2012
- #M20: Legea nr. 54/2013
- #M21: Legea nr. 164/2013
- #M22: Ordonanța Guvernului nr. 22/2013
- #M23: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2014
- #M24: Ordonanța Guvernului nr. 41/2015
- #M25: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2017

După intrarea României în **UE**, actul normativ invocat mai sus a suferit nu mai puțin de **15 modificări** și completări care au încercat să alinieze legislația cu nevoile societăți și cu statutul de stat **membru al UE**.

Mai mult, există OG nr. 6 /2011 care a fost aprobată cu modificări și completări abia după șapte (7) ani prin Legea nr. 222/2018, publicată în MO nr. 676 din **03 august 2018**, fapt ce arată, că până la acest moment, domeniul cercetării a fost unul tratat cu indiferență de către celelalte guvernări (factori decizionali pe acest domeniu). Considerăm că este inadmisibil ca un act care reglementează un astfel de domeniu să nu fie aprobat decât după foarte mult timp.

În același mod s-a procedat și cu OG nr. 41/2015, care, deși a trecut de Parlament, a fost trimisă înapoi pentru reexaminare, de către președintele României, pentru motive generale, neindicând în niciun mod temeinicia trimiterii spre reexaminare. Ori, a retrimite înapoi în Parlament un text de act normativ doar de dragul de a fi retrimis, fără a se preciza care sunt neajunsurile pe care acest text le-ar aduce sistemului, ne arată de fapt care este preocuparea reală a Administrației Prezidențiale cu privire la domeniul cercetării.

Având în vedere că în cadrul OG nr. 57/2002 există o serie de articole contradictorii, că există paralelism în ceea ce privește reglementarea acestui domeniu, s-a considerat necesar ca, printr-un act nou, să fie eliminate toate aceste neconcordanțe, conform normelor de tehnică legislativă, astfel încât să fie creat un cadru competițional și predictibil privind finanțarea în cercetare. În acest sens, arătăm că la art. 33* la alin (1) din OG nr. 57/2002 se prevede că: *"Unitățile (...) pot fi evaluate (...)"*, iar la alin (8) al aceluiași articol se prevede că: *"Unitățile (...) sunt evaluate"*. Potrivit art. 28 alin. (1) din Legea nr. 45 /2009, *unitățile de cercetare-dezvoltare din domeniul agriculturii au fost reorganizate ca institute naționale de cercetare-dezvoltare în domeniul agricol, cu personalitate juridică, în subordinea ASAS, iar prin OUG nr. 96/2012 și OUG nr.86/2014, aceleași entități se află în coordonarea MCI.*

Sunt în vigoare, de asemenea, acte normative adoptate în temeiul OG nr.57/2002 care prevăd modalități diferite de evaluare a institutelor aflate în coordonarea aceluiași organism. Astfel, trebuie avute în vedere HG nr. 1062/2011 și HG nr. 97/2016.

Cu privire la finanțarea cercetării, menționăm că în propunerea de act normativ, s-a statuat că orice formă de finanțare se face în **sistem competițional**, orice propunere de program/proiect fiind evaluată și ierarhizată, iar în acest sens doar **cei mai buni sunt finanțați - art. 43 din propunerea de act normativ.**

Trebuie subliniat de asemenea că noua propunere de act normativ a fost formulată în deplin acord cu reprezentanții sindicatelor din cercetare, precum și cu cei ai patronatelor din domeniu, aceștia agreând această formă de act normativ. Ca atare, întrebarea care apare în firescul acestei conversații virtuale este: *"Cine sunt reprezentanții cercetătorilor și ai mediului universitar care au reclamat Administrației Prezidențiale pericolul alterării calității actului de cercetare din România?"*.

Neadoptarea acestui act normativ va conduce ca la sfârșitul anului 2018, MCI să nu mai poată deschide o nouă competiție pentru Programul Nucleu, făcând ca, în anul 2019 și în următorii ani, acest instrument de finanțare să nu mai fie funcțional. Acest lucru conduce, în mod cert, la bulversarea întregului sistem de cercetare cu grave consecințe atât asupra institutelor de cercetare, cât și asupra personalului de cercetare care funcționează la nivel

național. Categorie, nu putem să nu ne întrebăm cine și-ar dori această finalitate, dar mai ales, de ce s-ar dori această finalitate?!

Cu privire la critica privind eliminarea organismelor care se ocupau anterior de managementul finanțării, precizăm că, foarte probabil, dintr-o regretabilă eroare și necunoaștere a funcționării sistemului de cercetare (de către formatorul/formatorii comunicatului Administrației Prezidențiale), se încearcă o gravă dezinformare. Proiectul de act normativ chiar pe acest lucru pune mare preț, respectiv toate organismele cu acest rol să poată fi, în sistem competițional, conducători de program, pe domeniile pentru care acestea au fost înființate. În acest sens arătăm că prin OUG nr. 74/2010 a fost desființat Centrul Național de Management al Proiectelor, organism care acorda finanțări doar în sistem competițional iar în locul acestuia, prin același act normativ, a fost înființat UEFISDCI, care și-a arogat rolul de conducător și care spre deosebire de ceilalți conducători de program poate primi direct conducerea programelor din Planul Național sau din alte planuri, programe sau proiecte de cercetare! **Acest lucru este prevăzut, în mod expres în art. 47 alin.(4) din OG nr. 57/2002, precum și la art. 10 ^1 din HG nr. 1265/2004!** Ori, a înlocui un organism care asigură competitivitate, cu unul care primește în mod direct finanțare, astfel putând fi acuzat de subiectivism în ceea ce privește finanțările, considerăm că la acel moment prin această metodologie, a fost eliminată competitivitatea în cercetare, fapt care trenează din anul 2010, odată cu adoptarea OUG nr. 74/2010. Acuza, potrivit căreia ar fi transferate o parte din atribuțiile conducătorilor de programe către instituții de cercetare, care sunt beneficiare ale granturilor de cercetare, este nefondată, întrucât textul de lege în vigoare la această dată, respectiv art. 47 din OG nr.57/2002 cu modificările și completările ulterioare, este identic cu cel propus de noul act normativ.

Cu privire la rolul consiliilor consultative, precizăm că în propunerea de act normativ nou, rolul acestora este întărit și bine definit, eliminând suprapunerile existente la acest moment. Astfel la art. 65-66 din propunerea de act normativ, se precizează, în concret, care sunt organismele consultative ale autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare și care sunt atribuțiile acestora.

Biroul de presă al Ministerului Cercetării și Inovării